

Frankrig 1914 - Mobiliseringen

Uniformsbeskrivelser - Frankrig, 1914 af T. Claudius

Indledning



Den franske hær anvendte generelt uniform Model 1879. Allerede en halv snes år før krigsudbruddet havde man eksperimenteret med en grønlig feltuniform til hele hæren. Uniformen blev dog aldrig indført, dels fordi den lignede den tyske for meget, dels fordi man ikke kunne bevæge sig til at kassere de smukke farverige uniformer.

I løbet af 1915 indførtes en horisontblå uniform, der var fælles for hele hæren.

Infanteri

Hovedbeklædning:

Rød kepi med mørkeblåt bånd og kantninger, sort skygge og hagerem. Såvel linie-, reserve- og landeværnsenheder bar et lyst, gråblåt overtræk over kepien; overtrækket var indført et par år før krigen. Landeværnsregimenter, der havde rene bevogtningsopgaver i havnebyer, jernbaneknudepunkter, depoter etc., bar ikke overtræk.

Uniform:

I stedet for uniformsjakke var soldaterne iklædt kappe med enkeltkrave og opknappede skøder fortil, kappen var toradet med gule metalknapper og af gråblå farve (lidt mørkere end den senere horisontblå uniform). Regimentsnummer på rød baggrund fortil på begge sider af kraven. Røde bukser, korte sorte lædergamacher og sorte snørestøvler.

Udrustning:

Sorte bæreseler og livrem med to sorte patrontasker fortil og bagpå, lang bajonet i sort skede ved venstre side, også her rustfarvet brødpose. Ved højre hofte blålig feltflaske i rem over venstre skulder. Sort tornyster, ovenpå på hvilket førtes et rustfarvet tæppe, og her ovenpå igen blankt kogekar. Nogle soldater bar desuden et større kogekar bag på tornystret. En del af mandskabet var udrustet med fodfolksspade, der blev båret fastspændt på venstre side af tornystret, med skaftet opad.

Bevæbning:

Geværer af typen *Lebel*, med 8 patroner i rørmagasin under piben, men patronerne måtte indføres een ad gangen. 4-ægget bajonet, med håndtag af aluminiumstål; klingens 52 cm lang.

Officerer



Hovedbeklædning:

Kepi med guldbesætning efter rang, båret med overtræk.

Uniform:

Linieofficerer bar en enradet gråblå uniformsjakke Model 1913 (benævnt *vareuse*), af samme farve som mandskabets kappe, med skjulte knapper; gradstegn i guld ved ærmeopslaget. Reserve- og landeværnsofficerer delvis med en ældre sorte officersjakke, enradet med guldknapper, rød besætning ved ærmeopslaget og 3 små guldknapper her samt gradstegn i guld på ærmet. Rød krave med regimentsnummer i guld på sort baggrund fortil på begge sider. De unge officerer fra Saint-Cyr bar sort uniformsjakke med lyseblå krave og ærmebesætning. Officerernes bukser adskilte sig fra mandskabets ved snit som ridebukser og en lidt mere dybrød farve. Bred sort stribe langs sidesømmen, sorte lædergamacher eller mørkeblå viklers og sorte støvler. Saint-Cyr officerer dog med bred lyseblå stribe. Gråblå kappe båret over højre skulder.

Udrustning:

Korttaske, feltflaske, evt. sort kikkerthylster, sort livrem. Ikke tornyster.

Bevæbning:

Sabel i rustfarvet skede ved venstre side, tromlerevolver i sort hylster ved højre side.

Kolonialinfanteri (*Infanterie Coloniale*)



Det koloniale infanteri, der tidligere blev benævnt marineinfanteri, havde et helt korps i Frankrig. Det bestod af franskmænd bestemt til oversøisk tjeneste i kolonierne om påkrævet.

Hovedbeklædning:
Mørkeblå kepi med røde kantninger båret uden overtræk.

Uniform:
Kappe som almindeligt infanteri. Gråblå bukser lidt lysere end kappen med rød kantning langs sidesømmen.

Udrustning:
Som infanteri.

Bevæbning:
Som infanteri.

Officerer:
Gråblå bukser med henholdsvis rød og gul kantning langs sidesømmen, ingen brede striber som almindelige infanteriofficerer, men fodtøj som disse. De bærer gråblåt hueovertræk, ellers ganske som linieofficerer.

Jægere til fods (*Chasseurs à Pied*)



Hovedbeklædning:
Mørkeblå kepi med gule kantninger og intet overtræk.

Uniform:

Kappe som infanteri, men med knapper i hvidt metal. Gråblå bukser med gul kantning. I øvrigt som infanteri.

Udrustning:

Som infanteri.

Bevæbning

Som infanteri.

Officerer:

Hueovertræk og i øvrigt som linieofficerer. Reserveofficerer til dels med sort jakke med sølvknapper og gradstegn i sølv.

Alpejægere (*Chasseurs Alpin*)

Hovedbeklædning:

Mørkeblå alpehue, med jægerhorn i guld på højre side.

Uniform:

Mørkeblå enradet uniformsjakke med dobbeltkrave, med bataljonsnummer på siderne; knapper kun foran og af hvidt metal, gråblå knæbukser med gul kantning langs sidesømmen, mørkeblå viklers og sorte støvler.

Udrustning:

Som infanteri, samt eventuelt alpestock.

Bevæbning:

Som infanteri.

Officerer:

Mørkeblå uniformsjakke, som mandskabets, med gradstegn ved ærmeopslaget. Kun undtagelsesvist (vist nok) brugtes den gråblå *vareuse*.

Zouaver (*Zouaves*)

Blød tyrkisk hue, rød og i felten båret uden kvast.

Uniform:

Mørkeblå vest og kort trøje med røde kantninger og sløjfer foran på begge sider med regimentsfarve i sløjfens løkke (rød, hvid, gul og mørkeblå for henholdsvis 1.-4. Regiment). Lyseblåt skærf. Ved udmarchen. hvidlige, meget rummelige lærredsbukser, mørkeblå viklers og sorte støvler.

Udrustning:

Som infanteri.



Bevæbning:
Som infanteri.

Officerer:
Rød kepi med overtræk, *vareuse*, i øvrigt nogenlunde som mandskab.

Infanteri - Farvede tropper

Af indfødte (farvede} tropper optrådte ved udmarchen følgende formationer:

Algeriske Skytteregimenter (*Tirailleurs Algérie - Turcos*)

Hovedbeklædning.
Rød hue, som zouaver.

Uniform:
Vest og trøje ligeledes af samme snit og mønster, men farven var lyseblå med gule kantninger. Rødt skærf, bukser og fodtøj som zouaver.

Udrustning:
Som infanteri.

Bevæbning:
Som infanteri.

Officerer.
Rød kepi, lyseblå jakke med gul krave og snorebesætning ved ærmerne.

Tunesiske Skytteregimenter (*Tirallieurs Tunesiens*)

Hovedbeklædning:
Rød hue.

Uniform:
Lys khakifarvet bluse uden kantninger, khakifarvede lærredsbukser af snit som zouavernes; rødt skærf, mørkeblå viklers, sorte støvler.

Uniform:
Som infanteri.

Bevæbning:
Som infanteri.

Marokkanske Skytteregimenter (*Tirallieurs Marocain*)

Hovedbeklædning:
Rød hue med khakifarvet ombinding.

Uniform:
Som tunesiske skytter, dog var det røde skærf var næsten skjult af livremmen med patrontasker og brødpose. På afstand tog tyskerne i de første kampe ofte fejl af disse tropper og englænderne.

Udrustning:
Som infanteri.

Bevæbning:
Som infanteri.

Officerer:
Khakiomviklet kepi, uniform i khakifarve.

Rytteriet

Uniformer af nyt snit og uden snorebesætning blev indført en halv snes år før krigen, men de røde og blå farver var bevaret. Ridebukserne var ganske ens for samtlige rytterarter, undtagen Spahis. De var røde af moderne snit, med lyseblå kantning langs sidesømmen. Lange sorte lædergamacher, sorte støvler.

Den øvrige uniformering varierede noget og skal omtales særskilt:

Dragoner



Hovedbeklædning:

Hjelm med sort hestehale, trompetere bar rød hestehale. Hjelmen dækket af gråblåt eller khakifarvet overtræk.

Uniform:

Mørkeblå - næsten sortblå - uniformsjakke enradet med knapper af hvidt metal, 9 foran og 2 x 3 bagpå. Aflange hvide besætninger vinkelret på ærmets nederste kant med 3 små knapper her. Hvid krave med regimentsnummer i rødt, på mørkeblå baggrund. Hvide skulderklapper, formet som kløverblade. Mørkeblå felthue og gråblå kappe med slag (sammenrullet bag sadlen).

Udrustning:

Brun livrem, med en brun patrontaske. Blå feltflaske i sort rem over højre skulder.

Bevæbning:

Sabel i rustfarvet skede ved sadlens venstre side. Karabin på ryggen over venstre skulder, magasinet rummede 3 patroner i ladeskinne. Desuden en ca. 3 meter lang, rustfarvet stålrørslanse, som i felten blev båret uden lanseflag.

Officerer:

Som mandskab, men sort uniformsjakke med regimentsnummer i sølv og gradstegn ved ærmer. Bred sort stribe på bukserne, sorte ridestøvler, revolver i sort læderhylster ved højre side.

Kyrasserer

Hovedbeklædning:

Hjelm med overtræk og sort hestehale, trompetere bar rød hestehale. En lille røde dusk fortil på hjelmkammen, stak op af overtrækket.

Uniform:

Mørkeblå jakke med rød krave og ærmebesætninger, røde epauletter (hornister hvide, officerer sølv), hvide metalknapper, blankt kyras, enkelte regimente bar khakifarvet overtræk over kyrasset. I øvrigt ganske som dragoner (officerer sort jakke). Mørkeblå felthue og gråblå kappe med slag (sammenrullet bag sadlen).

Udrustning:

Som dragoner.

Bevæbning:

Kyrassererne bar karabinen i brunt læderhylster ved sadlens venstre side og sablen ved sadlens højre side (som det tyske rytteri), men ingen lanser.

Husarer

Hovedbeklædning:

Lyseblå chakot med hvid kant foroven og pompon fortil i eskadronsfarve (mørkeblå, rød, grøn, lyseblå og gul).

Uniform:

Lyseblå jakke med lyseblå krave og ærmebesætninger. Lyseblå felthue og gråblå kappe med slag (sammenrullet bag sadlen).



Udrustning:
Som dragoner.

Bevæbning:
Sabel i rustfarvet skede ved sadlens venstre side. Karabin på ryggen over venstre skulder, magasinet rummede 3 patroner i ladeskinne.

Officerer:
En bred lyseblå stribe på hver side af buksernes kantning

Jægere til hest (*Chasseurs à Cheval*)

Hovedbeklædning:
Lyseblå chakot sort kant foroven, gult jagthorn fortil over den sorte skygge, i øvrigt som husarer.

Uniform:
Lyseblå jakke med rød krave med regimentsnummer i lyseblåt (officerer i sølv), rød ærmebesætning og i øvrigt som husarer. Lyseblå felthue og gråblå kappe med slag (sammenrullet bag sadlen).

Udrustning:
Som dragoner.

Bevæbning:

Som dragoner, men kun de regimenter, der indgik i kavaleridivisioner, bar lanse.

Officerer:

En bred lyseblå stribe på hver side af buksernes kantning.

Rytteri - Farvede tropper

Afrikanske Jægere (*Chasseurs d'Afrique*)



Hovedbeklædning:

Rød chakot med hvidt overtræk

Uniform:

Lyseblå jakke, gul krave og ærmebesætning, rødt skærf

Udrustning:

Som øvrige rytterregimenter.

Bevæbning:

Som øvrige rytterregimenter. Ingen lanser.

Spahis (*Les Spahis*)

Hovedbeklædning:

Turban.

Uniform:

Rød jakke med gule metalknapper. Rød kappe med hvidt for, vide lyseblå bukser, rødlige eller sorte støvler. Orientalisk trøje (snit som zouaver) rød med sort snorebesætning, rødt skærf.

Udrustning:

Patronbælte, i stedet for patrontaske.

Bevæbning:

Sablen førtes på venstre side af sadlen, vandret med skæftet fortil, ingen lanser.

Officerer:

Rød kepi med guldsnore, rød jakke, gule metalknapper og lyseblå bukser med bred rød stribe på hver side af den røde kantning. Sorte ridestøvler.

Artilleri

Hovedbeklædning:

Mørkeblå kepi med røde kantninger.

Uniform:

Mørkeblå kort eradet jakke med gule metalknapper, regimentsnummer på rød baggrund, mørkeblå bukser med bred rød stribe på hver side af den røde kantning. Sorte støvler; for beredne lange lædergamacher. Gråblå kappe over venstre skulder (blev ligesom karabinen ikke båret under kanonbetjening).

Udrustning:

Brødpose over venstre skulder, feltflaske over højre.



Bevæbning:
Karabin og bajonet. Beredent personel bar revolver og sabel.

Officersuniformer:
Sort uniform, guldstriber på kepien, rød krave og ærmebesætning med tre små knapper, regimentsnummer i guld på sort grund. Bukser som mandskab. Sabel, revolver, kikkert og korttaske.

Ingeniørtropper

Hovedbeklædning:
Som artilleri.

Uniform:
Kappe som infanteri; bukser som artilleri.

Udrustning:
Som artilleri.

Bevæbning:
Gevær og bajonet.

Officersuniformer:

Som artilleri, men sort krave og ærmebesætning.

Forsyningstropper

Hovedbeklædning:

Som infanteri, men blågrå rand og kantning på kepien.

Uniform:

Som infanteri, bukser med lyseblå kantning.

Illustrationer

Plancherne, der er anvendt til illustration i denne artikel stammer fra bogen "*Kurze Zusammenfassung über die französische Armee, zweite Auflage, 1914*", udgivet i Tyskland i 1914.

Disse plancher samt flere fra samme kilde kan ses i vores billedindeks sammen med en stribe andre billeder af den franske hær på perioden.

Bogen er bragt på hjemmesiden www.altearmee.de på denne adresse <http://www.altearmee.de/archiv/textarchiv/freundfeind.html>.

Per Finsted